

Η απαξίωση της εκπαιδευτικής και αξιολογικής διαδικασίας εξαιτίας της εφαρμοζόμενης αυταρχικής, τυπολατρικής και επιβαρυντικής πολιτικής

Κωνσταντίνου Χαράλαμπος

**Ομότιμος Καθηγητής Σχολικής Παιδαγωγικής και Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης
Πανεπιστημίου Ιωαννίνων**

Το παρόν σύντομο άρθρο αποτυπώνει τη **δικαιολογημένη και αιτιολογημένη αγανάκτηση και απογοήτευση των εκπαιδευτικών** της πράξης, γεγονός αντιληπτό και από τους ειδικούς του αντικειμένου, που παρακολουθούν και ερευνούν τα τεκταινόμενα της εκπαίδευσης.

Γενική και κατηγορηματική είναι η διαπίστωση από την πλειονότητα των εκπαιδευτικών ότι τα τελευταία χρόνια επικρατεί μια κυριολεκτικά αφόρητη επιβάρυνσή τους με υποχρεώσεις κυρίως διοικητικού, γραφειοκρατικού και τυπολατρικού χαρακτήρα με ασφυκτικά χρονοδιαγράμματα, που τους απομακρύνουν και τους αποπροσανατολίζουν από το εκπαιδευτικό έργο, την κύρια αποστολή τους. Η ίδια επιβάρυνση αφορά, βεβαίως, και τη διοίκηση των σχολικών μονάδων. **Παντοειδείς «πλατφόρμες»,** συνδεδεμένες με εφαρμογή ή μη οικονομικών προγραμμάτων του Υπουργείου Παιδείας, τους επιβαρύνουν «αηλεώς» και τους «ταλαιπωρούν» σε καθημερινή βάση. **Όλα στο «παιχνίδι» της τεχνολογικής γραφειοκρατίας ή, μήπως καλύτερα, της καθολικής «τεχνοκρατίας»;** Με ποιο, άραγε, ουσιαστικό όφελος και αποτέλεσμα για την επίτευξη της παιδαγωγικής αποστολής του σχολείου; Γιατί, χωρίς να παραβλέπουμε ότι η τεχνολογία μπορεί να συμβάλλει θετικά στην εκπαιδευτική διαδικασία, είμαστε της άποψης ότι **τα ουσιαστικά προβλήματα της εκπαιδευτικής διαδικασίας επιλύονται, ασφαλώς και κυρίως, με παιδαγωγικά μέτρα.**

Αποκορύφωμα αυτού του είδους της εκπαιδευτικής πολιτικής συνιστά η εφαρμογή της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, μιας διαδικασίας η οποία, έτσι κι αλλιώς, προκαλούσε την αποστροφή των εκπαιδευτικών. Αντί, λοιπόν, να έχει σχεδιαστεί να εφαρμόζεται, μετά από σχεδόν 40 χρόνια απουσίας, με απλοποιημένα, μετρημένα και, κατά το δυνατόν, ελκυστικά αλλά παιδαγωγικά έγκυρα, αξιόπιστα, αποδοτικά και ανατροφοδοτικά μέτρα, έχει γίνει ο «εφιάλτης» τους, όχι τόσο γιατί δεν την «συμπαθούν» και την θεωρούν απειλή που προκαλεί έντονες επιφυλάξεις ή άγχος και φόβους, όσο για τις τυπολατρικές διαδικασίες που απαιτούνται πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την εφαρμογή της. Και, ασφαλώς, αυτή την εκδοχή της αξιολόγησης δεν την αντιλαμβάνονται και την βιώνουν αρνητικά μόνο οι αξιολογούμενοι αλλά και οι αξιολογητές (επόπτες, σύμβουλοι εκπαίδευσης, διευθυντές σχολείων), οι οποίοι «μετά κόπων και βασάνων» προλαβαίνουν ή θα προλάβουν να αξιολογήσουν όλους τους εκπαιδευτικούς που τους ανατίθενται στη πλατφόρμα αξιολόγησης (πεδία A1, A2 και B). **Το έργο τους πια είναι κυρίως αξιολογικό και λιγότερο συμβουλευτικό, επιμορφωτικό, επιστημονικό και παιδαγωγικό.**

Επιπλέον, **ας μην έχουμε «παιδαγωγικές αυταπάτες»** στο θέμα αυτό, δεδομένου ότι η **αξιολόγηση των εκπαιδευτικών δεν είναι ούτε αυτοσκοπός ούτε πανάκεια** που θα επιλύσει τα υπαρκτά και αδιαμφισβήτητα προβλήματα της εκπαίδευσης. Προφανώς, σε άλλου είδους εκπαιδευτική πολιτική και σε άλλες παιδαγωγικές

πρακτικές βρίσκεται η λύση τους... Αν, βεβαίως, προσθέσουμε και τις απαιτήσεις για αδιάκοπες «αναρτήσεις» για το παραμικρό σχολικό θέμα, τις απειλές ή τις πρακτικές πειθαρχικών διώξεων και τις συνεχείς διοικητικές παρεμβάσεις που επιδιώκουν να διατηρούν τον εκπαιδευτικό σε συνεχή «κινητικότητα», «ετοιμότητα» και «επιφυλακή», τότε αντιλαμβάνεται κανείς ότι αυτές **οι δυσμενείς συνθήκες συνιστούν μια τεράστια και αφόρητη κόπωση για τους εκπαιδευτικούς αλλά και τα στελέχη της εκπαίδευσης.**

Εύλογα, λοιπόν, αναρωτιέται ο κάθε καλοπροαίρετος παρατηρητής, η συγκεκριμένη ασκούμενη εκπαιδευτική πολιτική πόση σχέση έχει με την παιδαγωγική αποστολή του εκπαιδευτικού και την αναγνώριση του σημαντικού έργου του; Αναρωτιέται η ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας αν οι αυταρχικές, γραφειοκρατικές και τυπολατρικές πρακτικές συνάδουν με τους παιδαγωγικούς προσανατολισμούς της εκπαίδευσης και κατά πόσο ευνοούν την επίτευξη των σκοπών της; Αναρωτιέται το Υπουργείο μήπως αυτές **οι πρακτικές δείχνουν ότι οι σχεδιασμοί και η λήψη των μέτρων αυτών απέχουν καθοριστικά από τις παιδαγωγικές προσδοκίες** και προκαλούν τη δικαιολογημένη αγανάκτηση των εκπαιδευτικών και αποδειχθούν όχι μόνο παιδαγωγικά ατελέσφορες αλλά και ανεπανόρθωτα βλαπτικές;

Μήπως η όλη στάση του Υπουργείου αγνοεί το αξίωμα ότι **ένας εκπαιδευτικός που τον αποπροσανατολίζεις από την πραγματική εκπαιδευτική διαδικασία και δεν του διαμορφώνεις ευνοϊκές συνθήκες εργασίας στο έργο του, επιπρόσθετα, δεν θα αποδώσει, δεν θα είναι αποτελεσματικός και, τελικά, θα είναι διαρκώς επιβαρυνμένος και δυσαρεστημένος;** Αναρωτήθηκε μήπως **το κλίμα αυτό είναι σε βάρος της ποιότητας του παρεχόμενου έργου και ότι θα έχει επιπτώσεις και στον ίδιο τον μαθητή;**

Εν τέλει, μήπως έτσι δίνει την αφορμή στους εκπαιδευτικούς να αισθάνονται ότι το Υπουργείο Παιδείας δεν ενδιαφέρεται πραγματικά για την ποιότητα του παρεχόμενου έργου και ότι **υποτιμά και απαξιώνει και το έργο και την προσωπικότητά τους;** Σε κάθε περίπτωση, έτσι ερμηνεύεται και γίνεται αντιληπτή η στάση του Υπουργείου όχι μόνο από τους εκπαιδευτικούς της πράξης αλλά και από αντικειμενικούς και καλοπροαίρετους παρατηρητές. Το ερώτημα που αιωρείται, συνεπώς, είναι ένα τεράστιο «ΓΙΑΤΙ». Γιατί να «τιμωρούνται» με αυτό τον τρόπο οι εκπαιδευτικοί, δεδομένου ότι, χωρίς αμφιβολία, έτσι αντιλαμβάνονται τη στάση της ηγεσίας τους; Άραγε, σε ποιο παράπτωμα έχουν υποπέσει και ποιο παιδαγωγικό, πολιτικό και κοινωνικό αποτέλεσμα θα επιφέρουν οι πρακτικές αυτές του Υπουργείου Παιδείας; **Η μήπως με όλη αυτή τη στάση υπηρετείται συγκεκριμένη, στενή ή ευρύτερη, πολιτική σκοπιμότητα;**